

Особливості складання есе

Есе — це прозовий текст невеликого обсягу, у якому автор чи авторка виражає особисті думки, погляди, враження та міркування з проблемного питання.

Есе:

- ✎ вільні;
- ✎ формальні.

Види формального есе:

- інформаційне (есе-розповідь, есе-визначення, есе-опис);
- критичне;
- есе-дослідження (порівняльне есе, есе-протиставлення, есе причини-наслідку, есе-аналіз)
- аргументативне.

Вимоги до формального есе:

- обсяг — 1–2 сторінки тексту (120–200 слів);
- кожен абзац есе розкриває одну думку;
- есе не має містити нічого зайвого, має нести лише інформацію, необхідну для розкриття ідеї есе, власної позиції автора;
- есе відрізняється чіткою композиційною побудовою, має бути логічним за структурою.
- текст має містити переконливе аргументування порушеної проблеми.

Аргументативне есе — це есе, у якому автор погоджується або не погоджується в проблемному питанні та пропонує підтвердження своєї думки.

Із чого складається аргументативне есе?

✎ **Тема** — проблемне питання, відповідь на яке автор чи авторка дає у тексті.

✎ **Теза** — коротко й чітко сформульована основна думка есе, позиція автора чи авторки в проблемному питанні.

З чого почати формулювати тезу?

- Я думаю, ...
- Я вважаю, ...
- На моє переконання, ...
- На мою думку, ...
- Мій погляд на цю проблему (на це питання) такий: ...

✍ **Аргументи** — докази, підтвердження та переконання щодо проблемного питання.

Аргументів в есе має бути як мінімум два. Їх теж краще оформлювати чітко.

Як описувати аргументи?

- На користь (для підтвердження) моєї думки можу навести такі аргументи: ...
- Довести своє твердження я можу такими аргументами: ...
- Я так вважаю, тому що ...
- По-перше, ...
- По-друге, ...

Кожен з аргументів потрібно починати з абзацу та зі слів «по-перше», «по-друге». Оскільки це вставні слова, не забувай ставити кому після них.

✍ **Приклади** — факти, події, що ілюструють та підтверджують аргументи. В есе можна додавати приклади з особистого життя, з історії чи творів мистецтва.

Як додавати приклади?

- Для підтвердження своєї думки можу навести приклад...
- Яскравим прикладом саме такої точки зору є...
- Наприклад, ...
- Наведу приклад з (історії, літератури) ...
- Для прикладу згадаймо постать (подію, випадок) ...

✍ **Висновок** в есе — це підсумок сказаного, коротко зібрані разом теза та аргументи.

Як оформлювати висновок?

- Отже, ...
- Підсумовуючи, скажу (зазначу) ...
- Таким чином, ...
- Можна зробити висновок, що ...
- Отже, бачимо, що ...
- На завершення підсумую ...

📌 Приклад есе

Тема: Чи завжди потрібно виконувати обіцянки?

Теза: На мою думку, обіцянки потрібно виконувати завжди.

Аргумент: Я так вважаю, тому що, по-перше, виконані обіцянки допомагають зберігати довіру інших людей.

Приклад: Наприклад, у повісті Антуана де Сент-Екзюпері «Маленький принц» під час першої зустрічі головний герой просить пілота, який потрапив в аварію, намалювати йому баранця. Той виконує обіцянку, малює баранця, й між двома персонажами цієї історії встановлюються довірливі стосунки.

Аргумент: По-друге, якщо я дотримуватимуся слова, то хтось інший чи інша також виконуватиме обіцяне мені.

Приклад: Коли Христофор Колумб під час обіду в кардинала Мендоси розповідав про відкриття Америки, один із присутніх гостей дозволив собі зауважити, що нічого не може бути простішого, ніж відкрити нову землю. Тоді Колумб пообіцяв, що визнає те, що відкрити Америку було дуже просто, якщо хтось із присутніх поставить яйце вертикально на край столу. Гості так само пообіцяли спробувати. Але їм не вдалося, тож вони мусили виконати свою обіцянку й визнати, що може й легко було відкривати нові землі, але доки хтось тільки міг би так зробити, Колумб дійсно втілює це. А яйце Христофор Колумб поставив вертикально, коли трохи розбив його з одного боку.

Висновок: Отже, обіцянки потрібно виконувати завжди, тому що вони допомагають зберегти довіру у взаєминах з іншими та зобов'язують виконувати обіцяне вам самим.

Завдання

Вибери одну з тем есе, сформулюй власну тезу, тобто позицію з проблемного питання, добери два аргументи й приклади до них, обдумай підсумок. Напиши есе на вибрану тему.

Теми есе:

- ✎ Чи обов'язковою має бути форма у кожній школі?
- ✎ Погодься або спростуй твердження: у школах має бути заборонене використання смартфонів.
- ✎ Погодься або спростуй твердження: правду треба казати завжди.
- ✎ Чи завжди добро перемагає зло?

Що ще почитати й подивитися?

1. Урок про типи есе, «Всеукраїнська школа онлайн»
<https://youtu.be/EvwQfTAcnWg>
2. Як написати власне висловлювання, влог «на всі двісті»
<https://youtu.be/ZcFQMS4RfRU>
3. Поради, як написати есе від авторки Майстерні есеїстики
<https://osvitoria.media/experience/yak-pysaty-ese/>
4. Дев'ять правил написання креативного есе
<https://zno.if.ua/?p=985>